

ἐκτίσθη κατὰ τὸ 1570 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀκθάρ, ἔχει τείχη ἔχοντα περιφέρειαν ἑνὸς μιλίου, ἐσωκλείουν δὲ ἐκτὸς τοῦ παλατίου καὶ φρούριον καὶ ναὸν, ὀνομαζόμενον « Λευκὸς Μαργαρίτης, » διότι εἶναι ἐκ λευκοῦ καὶ στυλποῦ μαρμάρου, χωρὶς ἄλλης ὕλης ὁποιασδήποτε. Τὸ παλάτιον εἶναι λαμπρὸν, μὲ θόλους ἔξωθεν κεχρυσωμένους, καὶ ἐδαπάνησεν εἰς αὐτὸ μεγάλην ποσότητα χρημάτων ὁ αὐτοκράτωρ· ἴσταται δὲ εἰς τοποθεσίαν ἀρίστην, ἐκ τῆς ὁποίας ἔχει θεῶν μαγευτικὴν τοῦ ποταμοῦ Γροῦμνα, ὁ ὁποῖος ῥέει εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ.

Ἄλλο κτίριον περίφημον εἶναι τὸ Τὰγ-Μαχάλ, τὸ ὁποῖον παριστάνεται εἰς τὴν προκειμένην εἰκόνα. Εἶναι δὲ τοῦτο πολυτελὲς μνημεῖον, τὸ ὁποῖον πονηρὸς τις βασιλεὺς Μογγόλος ἔκτισε διὰ τὴν σύζυγόν του καὶ ἐδαπάνησεν εἰς αὐτὸ 15,000,000 φράγ. κων. Θεωρεῖται δὲ τὸ θαυμασιώτατον Μουσουλμανικὸν κτίριον ἐν τῇ κόσμῳ. Ὁ θόλος καὶ οἱ μιναρῆδες αὐτοῦ εἶναι ἐκ μαρμάρου λευκοῦ καὶ φαίνονται ὥς νὰ ἦναι καμωμένοι ἐκ πάγου. Τὸ μάρμαρον ὅμως εἶναι ἢ προστιχοτάτη ὕλη, ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι κατεσκευασμένον τὸ μνημεῖον τοῦτο. Ἐξωθεν καὶ ἔσωθεν στολίζονται οἱ τοῖχοι μὲ ἀχάτας, μὲ αἱματίτας, μὲ ἰάσπεις, μὲ θάλασσιν κτλ. κτλ. οἱ πολῦτοι δὲ οὗτοι λίθοι εἶναι σχηματισμένοι εἰς ἄνθη καὶ σύμβολα διάφορα, ἐνῶ χιλιάδες ῥητῶν τοῦ Κορανίου ἐκ μαρμάρου μέλανος σκεπάζουν πᾶν μέρος τοῦ κτιρίου. Ἄν καὶ ἦναι πολλὸ ἀρχαῖον φαίνεται ὅμως τόσον νέον καὶ λαμπρὸν ὥς νὰ εἴχῃ κτισθῇ τὴν προτεραίαν. Ὅλοι ὅσοι εἶδον αὐτὸ ἔμειναν ἐκστατικοὶ ἐνώπιόν του. Εἰς ἀρχιτέκτων περίφημος εἶπε περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ ἁγ. Πέτρου εἰς τὴν Ρώμην δὲν ἦτο ἄξιος νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτό· ἄλλος δὲ τις, ζωγράφος διακεκριμένος, εἶπε, «Τοῦτο υπερβαίνει πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τοὺς μύθους τῆς Χαλιμᾶς! Μόνον μία σκέπη ὕαλινη λείπει, διὰ νὰ τὸ προφυλάττῃ.»

Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο κτίριον εἶναι τὸ μνημα τῆς ἀγαπητῆς συζύγου τοῦ περιφήμου αὐτοκράτορος Γεχάν. Ἰσταται δὲ ἐπὶ προχώματος ὑψηλοῦ ἐπὶ τῆς ὁχθῆς τοῦ ποταμοῦ Γροῦμνα, εἰς τὸ μέσον κήπων μεγάλων. Ὁ τάφος τῆς βασιλίσσης εἶναι εἰς τὸ μέσον αἰθούσης στρογγύλης ὑποκάτωθεν τοῦ θόλου, εἶναι δὲ ἐκ μαρμάρου λευκοῦ καὶ περικυκλοῦται ὑπὸ τειχίσματος λεπτοῦ ἐξ ὀδοντωτοῦ μαρμάρου ἐστολισμένου μὲ μωσαϊκὸν ἐκ πολυτίμων λίθων καὶ χρωματισμένων μαρμάρων, ἐν εἴδει στεφάνων καὶ ἀνθοδεσμῶν. Λέγεται ὅτι διὰ τὸν τάφον τοῦτον ἐδαπανήθησαν 80,000 000 φράγκων, καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν εἰργάσθησαν ἐπὶ εἴκοσι δύο ἔτη! Ἡ Σουλτάνα, διὰ τὴν ὁποίαν

ἐκτίσθη ὁ πολυτελὲς οὗτος τάφος, ἦτο γυνὴ ὡραιότατη, ἀλλ' ἰσχυροῦ χαρακτήρος, εἶχε δὲ ἄμετρον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ὅστις τὴν ὀνόμαζε «τὸ φῶς τοῦ κόσμου» καὶ ἐδείκνυε τόσῃ ἱκανότητά, ὥστε αὐτὸς ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ διοικῇ τὴν χώραν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἀπέθανε δ' αἰφνιδίως, ἀλλὰ πρὶν τελευτήσῃ παρεκάλεσε τὸν σύζυγόν της νὰ κτίσῃ τοιοῦτον τάφον δι' αὐτήν, ὁποῖος ἤθελε διακωιδίσει τὸ ὄνομά της. Ἦτο δὲ αὐτὴ Μωαμεθανὴς φανατικὴ, καὶ ἐχθρὸς σκληρὸς τοῦ χριστιανισμοῦ.

Τὸ κτίριον τοῦτο δὲν εἶναι τὸ μόνον θαυμαστὸν ἔργον τοῦ αὐτοκράτορος Γεχάν. Οὗτός εἶχε μανίαν νὰ κτίσῃ πολυτελεῖ ἀνάκτορα. Καὶ τῷ ὄντι ἔκτισε τοιαῦτα εἰς ὅλας τὰς κυριωτέρας πόλεις καὶ ἐδαπάνησε μεγάλα ποσὰ εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις. Ὡς πρὸς τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸν πλοῦτον ἦτον ἴσως ὁ μέγιστος βασιλεὺς τῆς Ἰνδίας. Τὸ ἐπισημώτατον δείγμα τῆς πολυτελοῦς σπατάλης του ἦτο ὁ περίφημος θρόνος, ὅστις ὀνομάζεται «Ταῶς» (Παγώνιον) καὶ ἐστοίχισεν 180,000,000 φράγκων! ὀνομάσθη δὲ οὕτω ἐκ τοῦ ταοῦ, ὅστις ἐκόσμηε αὐτόν, μὲ ἀνοικτὴν οὐρὰν καὶ μὲ τὰ χρώματά του παριστανόμενα μὲ ἀδάμαντας καὶ ποικιλοχρόους πολυτίμους λίθους. Τὸ κάλλιστον χαρακτηριστικὸν τοῦ Γεχάν, ὅστις ὀνομάσθη «Μέγας Μονάρχης,» ἦτο ἡ πρὸς τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της καὶ ἀγάπη του, ἃν καὶ ἦτο ὠμὸς, τυραννικὸς, προδότης καὶ ἀνελεήμων κατακτητής. Ἐντὸς ἑνὸς μόνου ἔτους ἐκυρίευσεν ἑκατὸν δεκαπέντε πόλεις καὶ φρούρια, καὶ κατεβίβασε δύο βασιλεῖς ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς των θέσεως εἰς θέσιν ὑποτελεῖ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ἦτον ἀξιολύπητον, διότι ἐστερήθη τοῦ θρόνου καὶ τοῦ πλοῦτος του, τὰ τέκνα του ἐφρονεύθησαν, ἐπὶ ἑπτὰ δὲ ἔτη ἐκρατεῖτο αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, καὶ τέλος ἀπέθανεν εἰς τὸ φρούριον τῆς Ἀγρας.

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ.

Ἦλθε πάλιν καιρὸς, καθ' ὃν βλέπω
Σωρηδὸν εἰς τὴν γῆν νὰ πετοῦν
Μαραμένα τῶν δένδρων τὰ φύλλα
Καὶ τὰ κτήνη αὐτὰ νὰ πατοῦν.

Βλέπω ταῦτα σφοδρῶς νὰ ὠθοῦνται
Ἵπ' ἀνέμων βίαιας πνοῆς
Καὶ εἰς ὕψ' ν' ἀνέρχονται τόσα
καὶ νὰ γίνωνται ἄφαντ' ἐκ γῆς.

Συνωθούμενα ἄλλοτε βλέπω
Εἰς στοιβάδας πολλὰς καὶ σωρούς,
Εἰς βαθεῖας κοιλάδας καὶ λάκκους
Κ' εἰς τῶν δένδρων αὐτῶν τοὺς ἄκμους.

‘Όταν τέλος σφοδρῶς ἐπιπνεύσῃ
‘Ο βορρᾶς ὁ ψυχρὸς καὶ δριμύς
Κατακαίει’ ἀμέσως καὶ λείπει,
‘Η τῶν φύλλων ἐκείνη πληθύνει.

Ταῦτα ἄνθρωπε ἴδε, καὶ σκέψου
‘Ότι εἶναι καὶ σοῦ ἡ ζωὴ
‘Ός τὰ φύλλα τῶν δένδρων ποῦ πέφτουν,
Καὶ δὲν φαίνονται πλέον στὴν γῆ.

Μὴ καυχᾶσαι καὶ λέγῃς πῶς εἶσαι
Μέγας πλούσιος ἢ ἰσχυρὸς,
Καὶ σὺ μετ’ ὀλίγον θὰ κῆσαι
Μαραμμένος, ὡς φύλλον, κ’ ὠχρὸς.
‘Εν Βάλτᾳ. Γ. Μ.

‘Υπῆρξε καιρὸς δταν τὰ πτηνὰ ταῦτα ἦσαν τόσον
πολυάριθμα, καὶ τόσον εὐκόλως ἐθανατώνοντο, ὥστε
οἱ ναῦται συνείθιζον νὰ τὰ σφάζουν μόνον καὶ μό-
νον χάριν τῶν λίθων, τοὺς ὁποίους εὕρισκον εἰς τὸν στο-
μαχόν των, διότι οὗτοι τοῖς ἦσαν χρήσιμοι διὰ νὰ ἀ-
κονίζουν τὰς μαχαίρας των. ‘Η Δόδο κατασκεύαζεν
ἀπλούστατα τὴν φωλεάν της, συνάζουσα μέγαν σωρὸν
φύλλων ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκεῖ δὲ ἐγέννα τὸ ὦόν της, ἐν
μόνον καθ’ ἐκάστην φορὰν καὶ τοῦτο πολὺ μεγάλον.
‘Η Δόδο ἦτο ‘βαρύτατον πτηνόν· τὸ ἀνεπτυγμένον
ἐζύγιζεν 20 περίπου ὀκάδας!

‘Η περίφημος Δόδο.

Η ΔΟΔΟ.

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΟΣ ΑΝΗΡ.

Τὸ περίφημον τοῦτο πτηνόν, τὸ ὅποιον ἦτον ἄλ-
λοτε κοινότατον εἰς τὰς Μαυρικίους νήσους, δπου καὶ
ἀνεκαλύφθη, θεωρεῖται τῶρα ὡς ἐξηλειμμένον· ἐπὶ
πολλὰ ἔτη δὲν εὐρέθη κανὲν ζῶν, οὐδὲ ὑπάρχει κα-
νὲν τέλειον παραγεμισμένον, ἐκτὸς δὲ μερῶν τινων
τοῦ σκελετοῦ, ὡς ἡ κεφαλὴ καὶ μέρος τῆς σιαγόνος καὶ
τὰ τοιαῦτα, ἐν τῷ Βρεττανικῷ Μουσείῳ καὶ ἀλλαχοῦ
εὕρισκομένων, δὲν μας μένει τίποτε ἄλλο ἐκ τοῦ πτη-
νοῦ τούτου. ‘Η Δόδο λοιπὸν ἐξηφανίσθη ἀπὸ τοῦ
πλανήτου μας!

Ποῖος εἶναι ὁ σεβάσμιος ἀνὴρ, καὶ τί εἶναι ἐκεῖνο,
τὸ ὅποιον τὸν κάμνει τοιοῦτον; Δὲν εἶναι μόνον ἡ ἡ-
λικία, οὔτε τὰ πλούτη, οὔτε ἡ θέσις, οὔτε ἄλλο τι τοι-
οῦτον. Εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτήρ ἔχει ὡς
βάσιν τὴν ἀλήθειαν. Γνωρίζετε ὅλοι, ὅτι μία οἰκία, ὅ-
σον ὠραία καὶ ἂν ᾖ εἰστολισμένη μὲ μάρμαρα καὶ
χρώματα ποικίλα, ἂν δὲν ἔχῃ βάσιν στερεάν, δὲν ἔ-
χει καμμίαν ἀξίαν, οὔτε καλλιτεχνικὴν, οὔτε χρηματι-
κὴν· διότι οὐδεὶς θέλει νὰ κινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του
κατοικῶν εἰς οἰκίαν, τῆς ὁποίας οἱ τοῦχοι πιθανὸν νὰ